X kadencja



KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 31)**

z dnia 11 lipca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 31)

11 lipca 2024 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem posła **Pawła Śliza (Polska2050-TD)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– uchwałę Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (druk nr 378).

W posiedzeniu udział wzięli: **Adam Bodnar** minister sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Stanisław Zdun** wiceprzewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa, **Marcin Wolny** prawnik Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, **Wiktor Piber** sędzia reprezentujący Stowarzyszenie Sędziów Themis, **Małgorzata Rosłońska-Kijowska** członek Stowarzyszenia Wolność Równość Demokracja, **Bartosz Pilitowski** członek Fundacji Court Watch Polska, **Krzysztof Kwiatkowski** senator.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu **Daniel Kędzierski** i **Ewa Kwiatkowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Monika Bies-Olak** i **Łukasz Nykiel** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Witam państwa posłów i zgłoszonych gości; witam pana senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego; witam przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości w osobie pana ministra Adama Bodnara, sekretarza stanu – pana Arkadiusza Myrchę, dyrektora Departamentu Legislacyjnego – pana Marcina Gubałę, dyrektora Departamentu Nadzoru Administracyjnego – pana Dominika Czeszkiewicza, Dyrektora Departamentu Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych – panią Martę Kożuchowską-Warywodę, głównego specjalistę Departamentu Prawa Karnego – pana Pawła Kysiaka; witam przedstawicieli Krajowej Rady Sądownictwa, pana sędziego Stanisława Zduna – wiceprzewodniczącego Rady, pana sędziego Zbigniewa Łupina – członka Rady; witam przedstawicieli Helsińskiej Organizacji Praw Człowieka, pana mecenasa Marcina Wolnego; witam Stowarzyszenie Sędziów Themis, pana sędziego Wiktora Pibera; witam przedstawicieli Stowarzyszenia Wolność Równość Demokracja, panią Małgorzatę Rosłońską-Kijowską; witam również Fundację Court Watch Polska, pana Bartosza Pilitowskiego. Bardzo się cieszę, że udało się, że państwo dotarliście mimo pewnej zawieruchy w tym zakresie. Witam państwa serdecznie.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia Komisji obejmuje rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, jest to druk nr 378.

Przechodzimy zatem do realizacji porządku dziennego. Uchwałę Senatu wraz z uzasadnieniem otrzymaliście państwo w druku nr 378. Ponadto zostały państwu udostępnione także opinie prawne, w szczególności co do jednej z poprawek. Uprzejmie dziękuję autorom opinii za ich przygotowanie. Przypomnę tylko, że Senat zaproponował 32 poprawki.

Otwieram zatem dyskusję. Czy pan senator chciałby zabrać głos w celu przedstawienia uzasadnienia decyzji Senatu, co do wszystkich poprawek?

Senator Krzysztof Kwiatkowski:

Tak, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Udzielam więc głosu panu senatorowi.

Senator Krzysztof Kwiatkowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, zdając sobie także sprawę z agendy innych komisji, postaram się to zrobić jak najbardziej konkluzywnie. Szanowni państwo, Senat na 11. posiedzeniu 9 maja rozpatrywał projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i wprowadził do tego projektu 32 poprawki. Około 30 z nich wydaje się bezdyskusyjne. Od tych rozpocznę, żeby państwu ułatwić pracę.

Szanowni państwo, poprawki 2, 4, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 20, 22, 23, 24, 26, 27, 29 oraz 32, są to poprawki o charakterze redakcyjnym. Zapewniają koherentność systemowi prawa, jak i rozwiązaniom zawartym w samej ustawie oraz czynią zadość także wytycznym zasad techniki prawodawczej, ujętej w rozporządzeniu premiera z czerwca 2002 r. Z tego bloku 17 poprawek pewne dyskusje były przy poprawce nr 2 i 7, ale to zapewne Ministerstwo Sprawiedliwości, które zaznaczało, że jeszcze te dwie będzie analizować w swoim wystąpieniu, państwu przedstawi.

Kolejna grupa poprawek, która także, mam wrażenie, że będzie grupą poprawek bezdyskusyjnych w takim sensie, że wychodzącą naprzeciw sugestiom zgłaszanym w toku prac legislacyjnych przez Państwową Komisję Wyborczą, czyli między innymi doprecyzowującą terminy samą procedurę. Łącznie tych poprawek jest 11. Te sobie pozwolę po pół zdania omówić.

Poprawka nr 3 – jest to poprawka związana ze sposobem obliczania terminów zgłaszania kandydatów na członków KRS będących sędziami oraz przeprowadzania określonych w ustawie czynności wyborczych.

Poprawka kolejna z tej grupy, to jest poprawka nr 6 – daje podstawy do określenia w uchwale o zarządzeniu wyborów trybu przekazywania PKW przez komisje skrutacyjne dokumentów, takich jak karty do głosowania wykorzystywane w wyborach wraz z kartami, które nie zostały wydane, protokoły głosowania oraz listy uprawnionych do udziału w głosowaniu. Podnosi to także pewną transparentność i ewentualnie, gdyby była taka potrzeba, weryfikowalność uzyskanych wyników.

Poprawka nr 8 ma na celu uzupełnienie adnotacji zamieszczonej w wykazie sędziów popierających zgłoszenie kandydatur konkretnego sędziego na członka KRS oraz datę zarządzonych wyborów. Państwo w Sejmie doskonale znacie historie – powiedziałbym – z ukrywaniem danych osób, które podpisywały się pod kandydaturami, dlatego proponujemy poprawkę nr 8 i poprawkę nr 21 z nią związaną, o zakresie informacji podawanych przez komisję skrutacyjną w protokole głosowania.

Poprawka nr 12 precyzuje kolejność ogłaszania w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej PKW danych kandydatów na członków KRS dotyczących ich zgłoszeń oraz wykazów sędziów popierających te zgłoszenia, i związana z nią poprawka nr 14, która określa także kolejność, w jakiej na kartach do głosowania zostaną umieszczone nazwiska i imiona kandydatów.

Poprawka nr 17 ustala sposób i termin przekazania komisjom skrutacyjnym kart do głosowania, jak również nakłada obowiązek ich uprzedniego opieczętowania ze względu na konieczność zabezpieczenia ich autentyczności. Duża część uwag PKW podnosiła poziom bezpieczeństwa procedury i wszystkie te uwagi staraliśmy się ująć w poprawkach Senatu.

Poprawka nr 18 wskazująca, że przed przystąpieniem do głosowania sędzia będzie zobowiązany do okazania komisji skrutacyjnej dokumentu umożliwiającego stwierdzenie jego tożsamości, co będzie miało znaczenie zwłaszcza w przypadku tych sądów, w których orzeka duża liczba sędziów.

Poprawka nr 19 doprecyzowująca, co rozumie się przez znak „X”, którego pozostawienie w karcie w kratce z lewej strony na przynajmniej jednego kandydata warunkuje ważność oddanego głosu. Przy wielu tych poprawkach korzystaliśmy z przepisów ordynacji wyborczej, wprowadzając pewne tożsame rozwiązania.

Poprawka nr 13 zapewnia możliwość zastosowania przepisów dotyczących zgłaszania kandydatów na członków KRS oraz dokonywania czynności wyborczych w pierwszych wyborach, które zostaną sporządzone przez PKW na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy.

Poprawka ostatnia z tego bloku, nr 25, wskazująca, że przewodniczący KRS powiadamia niezwłocznie PKW o wygaśnięciu mandatu członka Rady, który został wybrany

przez sędziów w przypadku, gdy to wygaśnięcie nastąpiło z innej przyczyny, niż zrzeczenie się mandatu, co pozwoli PKW na dokonanie czynności przewidzianych w dodanym art. 111. Ta poprawka, od razu to połączę, jest związana z poprawką nr 5, która reguluje zasady, co się dzieje w sytuacji na przykład śmierci członka PKW.

Poprawka nr 5 reguluje sprawę, która dzisiaj w projekcie sejmowym miała taką regulację, że gdyby doszło do zwolnienia mandatów w KRS, to trzeba by ponownie przeprowadzać wybory. Proponujemy alternatywę sprowadzającą się do prawa objęcia mandatu po byłym członku Rady sędziemu, który w wyborach uzyskał kolejną największą liczbę głosów w ramach tej samej kategorii, do której należał dany członek, o ile sędzia ten wciąż zajmuje stanowisko zaliczane do tej kategorii. Czyli mówiąc w praktyce, jeżeli opróżnił się mandat w puli kurii sędziów sądów powszechnych na poziomie na przykład sądu okręgowego, to wchodzi następny z listy pod względem uzyskanych głosów, no chyba że w międzyczasie na przykład został sędzią Sądu Najwyższego. Wtedy korzystamy z kolejnego zgłoszenia. Gdyby jednak nie było kandydata na członka Rady, spełniającego wskazane kryteria albo gdyby uprawniony nie złożył wymaganego przepisem oświadczenia o objęciu mandatu, bo to jest oczywiście wymagane w ciągu 7 dni, PKW musiałaby na zasadach ogólnych zarządzić wybory uzupełniające. Senat sugeruje przyjęcie takiego rozwiązania z uwagi na to, że na gruncie kodeksu wyborczego funkcjonuje już mechanizm pierwszeństwa do obsadzenia mandatu, który pozwala na szybkie uzupełnienie wakatu, na przykład w Sejmie, w Parlamencie Europejskim, czy w radzie gminy, tam gdzie liczą one powyżej 20 tys. Inaczej mielibyśmy sytuację, która może się zdarzać, która wymagałaby uruchamiania całej procedury wyborczej. Szanowni państwo, ta poprawka – bo powiedziałem o głosowaniu w kuriach – ona wiąże się z inną poprawką.

Proponujemy zmianę zasady głosowania; na czym polegającą? Senat uznał, że rozwiązanie polegające na zagwarantowaniu każdemu sędziemu, korzystającemu z prawa wybierania członków KRS, tylko jednego głosu nie daje pewności, że skład osoby rady zostanie ukształtowany w taki sposób, iż KRS będzie posiadała silną legitymację w środowisku sędziowskim. Nie sposób bowiem wykluczyć, że w przypadku dużej liczby kandydatów głosy rozłożą się tak, iż ostatecznie członkami rady zostaną sędziowie nie mający silnego, istotnego poparcia wśród sędziów. Skutek tego byłby zaś zaprzeczeniem idei, która obok argumentów natury konstytucyjnej stała za wprowadzeniem nowego modelu wyboru sędziów do KRS, czyli modelu, który różni się od aktualnie obowiązującego. Bardzo zwracaliśmy uwagę na tę legitymację. Państwo najlepiej znacie kulisy wyboru obecnej reprezentacji sędziowskiej do KRS; nieujawnianie danych osób podpisujących, później minimalna ilość podpisów, podpisywanie się pod własnym zgłoszeniem, a na końcu wyboru głosami członków tylko jednej opcji politycznej posłów Prawa i Sprawiedliwości. To nie miało nic wspólnego z silnym mandatem.

Co proponujemy? Proponujemy następującą zmianę, żeby wybory były organizowane w ramach kurii i mając to na względzie, Senat zaproponował w poprawce nr 1, by sędziowie mogli oddać więcej głosów, a mianowicie po jednym głosie na kandydatów spośród sędziów SN, sędziów sądów wojskowych, sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, Sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych. Każdy sędzia miałby – tam miał po jednym głosie – dwa głosy na kandydatów spośród sędziów sądów apelacyjnych oraz sędziów sądów okręgowych, jak również trzy głosy na kandydatów spośród sędziów sądów rejonowych. Jestem sędzią sądu okręgowego – sam mogę startować tylko w kurii, w której wybieramy przedstawiciela sądu okręgowego, ale głosować mogę także na przedstawicieli innych sądów. To podnosi stopień legitymacji i ilość uzyskanych głosów daje silniejszy mandat tym, którzy będą zasiadać w KRS.

Bardzo ważna jest poprawka nr 28 uwzględniająca sugestie z pkt 85 opinii Komisji Weneckiej. Senat przychylił się do konkluzji, że ustawa w celu zapewnienia pełnej transparentności rozstrzygnięć podejmowanych przez KRS w sprawach personalnych, w szczególności dotyczących kandydatów na stanowiska sędziowskie, powinna nakładać na ten organ obowiązek odniesienia się do oceny wyrażonej w opinii Rady Społecznej, która jest zaproponowana w ustawie w przypadku, gdy ostatecznie członkowie KRS owej oceny nie podzielili. Jednoznaczne sformułowanie takiego wymogu w dodawanym

art. 27a ust. 10a, w art. 1 pkt 6 ustawy będzie jednocześnie wyrazem rzeczywistej intencji zwiększania wpływu szeroko rozumianego społeczeństwa obywatelskiego, podmiotów, które nie są reprezentowane w KRS, na dobór kadry sędziowskiej, a to pośrednio będzie rzutować na obraz całego wymiaru sprawiedliwości. Bardzo nam na tym elemencie społecznym zależy. Sami państwo najlepiej wiecie, ile było uwag do obecnej reprezentacji sędziowskiej w kontekście tego braku elementu społecznego.

Szanowni państwo, została nam ostatnia poprawka. Ta poprawka od początku wywoływała największą dyskusję. Państwo oczywiście będziecie musieli podjąć decyzję. W przypadku tej grupy poprawek, które do tej pory prezentowałem, z wyjątkiem dwóch legislacyjnych – gorąco państwu rekomenduje oczywiście przyjęcie tych poprawek – uważam, że ona tę ustawę uczytelnia, uławia stosowanie jej w życiu. Za to poprawka nr 31 ma inny charakter i szybko ją przedstawię. Senat kierując się na tamtym etapie pracy zastrzeżeniami odnośnie rozwiązania zawartego w art. 2 ust. 2 przedłożonej ustawy, zwłaszcza w kontekście argumentów formułowanych na tle wzorca w uzasadnieniu i wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a także oceną Komisji Weneckiej, która w swojej pilnej wspólnej opinii wraz z Dyrekcją Generalną do spraw Praw człowieka, proponowała, żeby wszyscy sędziowie, niezależnie od tego, czy powołani w starej procedurze, czy powołani w procedurze przez KRS obsadzony reprezentacją sędziowską, która została określona jako reprezentacja wadliwie powołana w licznych wyrokach europejskich trybunałów czy na przykład SN, Senat zaproponował, stanął na stanowisku, że art. 2 ust. 2 przedłożonej ustawy powinien zostać skreślony. Zdaniem izby art. 2 ust. 2 wywoływał wątpliwości związane z faktem, że ograniczał bierne prawo wyborcze do sędziów powołanych na wniosek KRS w procedurze, która nie budziła wątpliwości. Tyle, że uzasadnienie tego tak skonstruowanego wyjątku, tak jak powiedziałem, Komisja Wenecka przedstawiła swoją opinię w tym zakresie, co do której senatorowie uznali, że w ich ocenie powinna skutkować usunięciem art. 2 ust. 2. Tu oczywiście muszą państwo podjąć decyzję w tym zakresie.

Przepraszam, nie zazdroszczę państwu, bo pan prezydent już powiedział, że niezależnie od tego, jaką decyzję podejmiecie, i tak ustawę chce wyrzucić do kosza, ale to już – bym powiedział – didaskalia nie objęte sprawozdaniem, więc w tym momencie kończę sprawozdanie w sensie formalnym.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Bardzo dziękuję, panie senatorze, szczególnie za zwięzłe przedstawienie uwag do proponowanych poprawek.

Czy mogę prosić o stanowisko rządu? Dziękuję bardzo.

Minister sprawiedliwości Adam Bodnar:

Szanowny panie przewodniczący, szanowne panie posłanki i panowie posłowie, chciałbym serdecznie podziękować za możliwość zabrania głosu zaraz po stanowisku przedstawionym przez pana senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego, szefa Komisji Ustawodawczej Senatu RP.

Cieszę się, że w przypadku noweli ustawy o KRS możemy mówić o rzeczywistym, pełnym i kompleksowym procesie legislacyjnym. Pragnę przypomnieć, że to jest projekt rządowy, który został poddany pełnym konsultacjom społecznym. W czasie prac w Sejmie RP odbyło się wysłuchanie publiczne dotyczące projektu. W Senacie, na forum komisji senackich, dyskutowały organizacje społeczne. Wreszcie projekt ustawy stał się przedmiotem opinii Komisji Weneckiej, no i wreszcie, zanim Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu RP zajęła się ponownie ustawą, został on poddany pod rozwagę ekspertów konstytucjonalistów. Myślę, że biorąc pod uwagę cały ten proces legislacyjny, Senat RP okazał się prawdziwą izbą refleksji, ponieważ zaproponował aż 32 poprawki do ustawy i podejrzewam, że zdecydowana większość z tych poprawek spotka się z pozytywną reakcją izby niższej. Dzięki temu ustawa została udoskonalona, a niektóre procedury, zwłaszcza te dotyczące oddawania głosów w ramach kurii sędziowskich, mogą być wręcz ciekawe i prowadzić do nowych, nieznanych wcześniej rozwiązań w polskim prawie.

Myślę, że warto przypomnieć, że głównym celem ustawy jest przywrócenie konstytucyjnego statusu KRS. To sędziowie powinni wybierać 15 członków KRS, a nie politycy;

to sędziowie powinni mieć główny wpływ na funkcjonowanie tego organu, bo wynika to z konstrukcji konstytucyjnej KRS, zasady trójpodziału władz, ale także ze szczególnej roli, jaką pełni KRS w zakresie obrony niezależności sądownictwa oraz niezawisłości sędziów. Niezależność KRS jest warunkiem ograniczania wpływu polityków na to, kto zostaje w Polsce sędzią. Myślę, że co do tej kwestii nie ma w Polsce sporów w gronie środowisk politycznych, które tworzą koalicję 15 października, a także organizacji społecznych i środowisk prawniczych, które w latach 2015–2023 walczyły o przestrzeganie zasad praworządności. Myślę, że jeżeli prześledzilibyśmy różne wypowiedzi, począwszy od 2017 r., to z tych wypowiedzi jak mantra brzmiało, że to właśnie 15 członków KRS powinno być powoływanych przez innych sędziów, a nie przez parlament. Natomiast tak się stało, że zmiany legislacyjne, przeprowadzone w 2018 r. stały się jednym z głównych kamieni niezgody w Polsce i ich wprowadzenie doprowadziło do rozwiązań ustrojowych, które później były kwestionowane czy to przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, czy przez Europejski Trybunał Praw Człowieka. Z tych powodów rząd podjął się naprawy tej sytuacji. Została przygotowana ustawa, która zakłada, jeśli chodzi o główną kwestię, powrót do stanu sprzed 2018 r., ale wprowadza ona również przejrzyste, jasne mechanizmy wyboru członków KRS, nadzór PKW nad wyborem, a także szereg dodatkowych rozwiązań, i ustawa została przedstawiona jako nadzieja na pierwszy krok w procesie odbudowy niezależnego sądownictwa, bo odnowienie KRS, uzdrowienie tego organu konstytucyjnego, miało doprowadzić do zapoczątkowania głębokich zmian w wymiarze sprawiedliwości.

W ustawie, która została uchwalona przez Sejm, zaproponowano rozwiązanie, które przyznawało bierne prawa wyborcze wszystkim sędziom, z wyjątkiem tych, którzy zostali nominowani przez KRS po 2018 r. w największym skrócie, ale co ważne, to rozwiązanie odnosiło się do pierwszych wyborów do tej nowej KRS. Główny argument za tym rozwiązaniem sprowadzał się do wskazania, że nowa, odnowiona KRS nie może być dotknięta żadnymi potencjalnymi wadami prawnymi związanymi z jej składem i jej działalność nie może być w żaden sposób kwestionowana; musi być absolutnym wyrazem rzeczywistej zmiany, o którą upominali się obywatele w wyborach w październiku 2023 r. To odnowienie KRS zostało, co do zasady – i ta ustawa, która przewiduje, że można dokonać tej właśnie zmiany i powołać nowy organ – zaaprobowane przez Komisję Wenecką jako wyraz przywracania zasady trójpodziału władz i wykonywania wyroków sądów europejskich. Natomiast warto zauważyć, że Komisja Wenecka odniosła się również do kwestii biernego prawa wyborczego, twierdząc, że pozbawienie możliwości kandydowania do nowej KRS może być nieproporcjonalne i jest oparte na niejasnych kryteriach. Zasugerowała określone rozwiązania, o których za chwilę powiem, ale jednak odniosła się krytycznie do tego właśnie rozwiązania ograniczającego bierne prawo wyborcze. Warto zauważyć, że opinia Komisji Weneckiej pojawiła się w momencie, kiedy ustawa była na ostatnim etapie prac w Senacie, kiedy dosłownie za dwa dni mijał termin rozpoznania ustawy przez Senat – ten termin 30-dniowy – stąd też Senat przyjął rozwiązanie, które pozwalało na korzystanie z biernego prawa wyborczego przez wszystkie osoby, które mają nominację dokonaną także po 2018 r.

Tzw. poprawka senacka była także wyrazem swoistej nadziei na przyjęcie ustawy i zaaprobowanie ustawy przez prezydenta, jednakże spotkała się ona ze – powiedziałbym to w ten sposób – zróżnicowaną reakcją społeczną i prawną, bo z jednej strony pojawiły się stanowiska organizacji sędziowskich, organizacji prawniczych, które protestowały przeciwko tej tzw. poprawce senackiej, które wskazywały na wspomnianą wcześniej konieczność rzeczywistego, pełnego uzdrowienia KRS. Pojawiły się także liczne wypowiedzi osób, które przez lata uczestniczyły w protestach, które były sędziami zawieszonymi w zakresie wykonywania swojej funkcji, a nie wyobrażały sobie, że w przyszłości w skład KRS mogłyby wchodzić osoby, które w ostatnich latach miały niewiele wspólnego z przymiotem niezależnego sędziego. Natomiast myślę, że bardzo ważny argument w tym kontekście odnosił się także do kwestii swoistego sanowania wyboru, czyli powstało pytanie, czy przyznanie możliwości kandydowania osobom powołanym po 2018 r. nie prowadzi do legitymizacji i uznania ważności tych właśnie wyborów; czy nie będzie blokował możliwości późniejszego ewentualnego weryfikowania. Ale z drugiej strony, co ważne,

pojawiły się także stanowiska organizacji pozarządowych, zwłaszcza chciałbym przytoczyć stanowisko sześciu organizacji pozarządowych, w tym Helsińskiej Organizacji Praw Człowieka, Amnesty International, Watchdog Polska i innych organizacji, które popierały poprawkę senacką. Podkreślały, że odbudowanie KRS jest absolutnie niezbędne dla dalszego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Organizacje wskazały, cytuję, że „Przyznanie biernego prawa wyborczego osobom powołanym przy udziale Rady przy obecnym składzie nie oznacza jeszcze, że któraś z nich znajdzie się w Krajowej Radzie Sądownictwa. Aby tak się stało, taki kandydat będzie musiał uzyskać poparcie znacznej części środowiska sędziowskiego. Jeśli jednak nawet takie poparcie zdobędzie, to ewentualna negatywna weryfikacja jego statusu w przyszłości i złożenie go z urzędu doprowadzi także do wygaśnięcia jego mandatu w Radzie”. Przedstawiam te stanowiska, ponieważ one, myślę, że prezentują spektrum poglądów, które się przewijały w debacie publicznej na ten temat. Natomiast chciałbym podkreślić, że rolą ministra sprawiedliwości jest wsłuchiwanie się w te wszystkie głosy, tym bardziej że tak jak wspomniałem wcześniej, w gronie środowisk politycznych i prawniczych, które krytycznie oceniają wydarzenia z lat 2015–2023 nie ma sporu, co do konieczności dokonania tych zmian.

Natomiast na tle zaistniałego sporu dotyczącego zagadnień dotyczących zarówno kwestii konstytucyjnych, jak i pragmatycznych, przewodnicząca Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu RP, pani posłanka Kamila Gasiuk-Pihowicz, poprosiła o dziewięć opinii prawnych ze strony konstytucjonalistów. Państwo zapoznali się z tymi opiniami. Jestem przekonany, że państwo znają treść tych opinii, nie jest moim celem ich przytaczanie, natomiast widać z tych opinii wyraźnie, że stanowisko w tej kwestii wcale nie jest jednolite. W zależności od przyjętego wektora patrzenia na problem konstytucyjny, w zależności od ważenia różnych konstytucyjnych racji, można przyjmować różną ocenę sytuacji. Są opinie, można powiedzieć, bardzo krytyczne w stosunku do poprawki senackiej, jak i są opinie, które akcentują, że jest to rozwiązanie zgodne z konstytucją. Wydaje mi się, że w tym kontekście szczególnie ciekawa jest opinia prof. Piotra Uziębły, który stwierdza, że w gruncie rzeczy jest to spór o charakterze politycznym, a nie konstytucyjnym, cytuję, „W efekcie jest to kwestia wyboru politycznego, który nie może być rozstrzygnięty wyłącznie na drodze analizy unormowań konstytucyjnych. Innymi słowy swoboda wyboru danego rozwiązania pozostaje w gestii ustawodawcy”. Myślę, że jeśli przyjmiemy ten sposób myślenia, to musimy na to zagadnienie spojrzeć nie tylko z punktu widzenia oceny konstytucyjnej, ale również wziąć pod uwagę ewentualną perspektywę przyjęcia ustawy o KRS. Bo cóż oznaczałoby szybkie przyjęcie ustawy o KRS? Ono mogłoby doprowadzić do uzdrowienia tego organu, tak aby już pod koniec 2024 r. mógł on przeprowadzać proces nominacji sędziowskich, które nie byłyby w żaden sposób kwestionowane. Jest to niezwykle ważne z punktu widzenia dużej liczby wakatów sędziowskich w polskich sądach. Sprawdzaliśmy statystyki – jest to co najmniej kilkaset osób; ponad 60 osób na poziomie sądów apelacyjnych, ponad 60 wakatów jest do obsadzenia; 230 etatów do obsadzenia na poziomie sądów okręgowych oraz 330 na poziomie sądów rejonowych. W tym przypadku musimy odliczyć 130 wakatów, bo to będą absolwenci Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, i asesorzy sądowi, natomiast wciąż pozostaje ponad 200 etatów na poziomie sądów rejonowych. To oznacza, że w praktycznie każdym polskim sądzie brakuje obecnie jednego, dwóch, trzech sędziów, którzy mogliby pełnić funkcje orzecznicze i który odciążałby kolegów i koleżanki w codziennej pracy, i myślę, że ma to szczególne znaczenie w kontekście często podnoszonego zarzutu długiego oczekiwania na rozstrzygnięcie spraw. Natomiast brak przyjęcia ustawy – i musimy to też brać pod uwagę – oznacza przesunięcie całego procesu nominacji o kolejny rok. Będzie to zatem kolejny rok bez nowych nominacji sędziowskich poza absolwentami KSSiP oraz już wcześniej ogłoszonymi konkursami, które się toczą i w zasadzie będzie to kolejny rok, kiedy sądy w całym kraju będą dotknięte wakatami. To będzie też kolejny rok, kiedy nie będzie takiego naturalnego następstwa dla sędziów, którzy przechodzą w stan spoczynku.

Szanowny panie przewodniczący, szanowne panie posłanki i panowie posłowie, w czasie zaprzysiężenia rządu RP w dniu 13 grudnia 2023 r. pan prezydent Andrzej Duda zachęcał do tego, aby konsultować z nim projekty ustaw dotyczące sądownictwa.

Ustawa o KRS była przedmiotem takich właśnie konsultacji. Przyjęcie poprawki senackiej, niezależnie od opinii Komisji Weneckiej, było gestem pod adresem prezydenta, że przy obsadzie nowej KRS nie będzie dochodzić do ograniczenia biernego prawa wyborczego. Koalicja rządząca miała nadzieję, że prezydent nie pozostanie obojętny na wyroki ETPCz, TSUE oraz na pogłębiający się każdego dnia…, że weźmie współodpowiedzialność za proces naprawiania wymiaru sprawiedliwości. Niestety z wypowiedzi publicznej prezydenta wynika, że prezydent nie widzi takiej szansy, możliwości. W wypowiedzi z 2 czerwca 2024 r. pan prezydent powiedział, cytuję, „W tej ustawie nadal jest absolutnie gigantyczna wątpliwość pod tym względem, a mianowicie przerwanie kadencji obecnej KRS, bo tam jest wyraźnie powiedziane, że w momencie, w którym wybór nowej KRS zostanie dokonany, to po prostu przerywa się kadencję członków obecnej KRS. To jest sytuacja, która budzi ogromne wątpliwości od strony konstytucyjnej" – koniec cytatu. Co ciekawe, prezydent nie miał takich wątpliwości, kiedy podpisywał ustawę o KRS w 2018 r., kiedy mieliśmy do czynienia z w pełni konstytucyjnie działającym organem i kiedy nie było żadnych wątpliwości, co do niezależności tego organu, i to właśnie w efekcie tej decyzji w 2018 r. mamy wiele tych kłopotów, o których mówiłem, a także KRS utraciła niezależny status, została wykluczona z Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa. Co więcej, w ostatnich tygodniach pan prezydent na wiele różnych sposobów wskazywał na dość szczególne podejście w kwestii praworządności oraz szacunku dla statusu sędziego. Myślę, że dla wielu osób w Polsce symboliczne było powołanie pana Mikołaja Pawlaka do pełnienia tej zaszczytnej funkcji. To zaiste rzadki przypadek, kiedy praktycznie tego samego dnia, kiedy ktoś zostaje sędzią, należy uruchamiać procedury etyczne, a być może także prawno-karne, związane z raportem Najwyższej Izby Kontroli, czy zarzutami dziennikarzy, którzy zajmują się ochroną praw dziecka. Niezależnie jednak od przyszłej postawy prezydenta oraz jego ewentualnej decyzji, na parlamentarzystach spoczywa obowiązek uchwalania tych przepisów, które uznają za optymalne z punktu widzenia realizacji i ważenia wartości konstytucyjnych.

Biorąc pod uwagę zaistniałe okoliczności, chciałbym jednak rekomendować posłom i posłankom odrzucenie tej poprawki senackiej, o której mówiłem. Moja rekomendacja jest wyrazem troski i odpowiedzialności za odbudowywanie praworządności w Polsce, bo jest to proces, który będzie trwał jeszcze przez wiele miesięcy, ale który musi uwzględniać kompleksowy charakter planowanych zmian. Dlatego też chciałbym przedstawić dosłownie w trzech krokach plan kolejnych działań Ministerstwa Sprawiedliwości, który odnosi się do tej szczególnie skomplikowanej materii.

Po pierwsze, jeśli doszłoby do konieczności ponownych prac nad ustawą o KRS, konieczne będzie pełne wdrożenie rekomendacji Komisji Weneckiej. Jestem przekonany, że możliwe jest znalezienie rozwiązania proporcjonalnego w kontekście biernego prawa wyborczego. Być może kryterium w takiej sytuacji, to powinien być staż danego sędziego w danej kurii, z której następuje wybór do KRS. Jednakże tego typu rozwiązanie i jego wypracowanie wymaga szczególnej staranności i dokładności, tak aby nie prowadziło do niepotrzebnego zróżnicowania, czy też niekonstytucyjnego wykluczenia jakiejś grupy osób. Niestety na etapie prac dotyczących rozpatrzenia poprawek senackich, a na tym etapie jesteśmy, taka zmiana nie jest możliwa, stąd być może czeka nas przyszła debata na ten temat i myślę, że te opinie, które były zamówione na potrzeby Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka mogą w tym pomóc. Tutaj zwracam zwłaszcza uwagę na opinię pana prof. Jacka Zaleśnego, który sugeruje różne rozwiązania praktyczne.

Po drugie, konieczne jest jak najszybsze przedstawienie dwóch projektów rządowych. Po pierwsze, ustawy o statusie sędziów, która ostatecznie ureguluje status i sposób weryfikacji sędziów powołanych z rekomendacji KRS po 2018 r., oraz ustawy i Sądzie Najwyższym. W tym zakresie wysłałem w tym tygodniu pismo do Komisji Weneckiej z prośbą o uwagi. Liczę, że doświadczenie tego organu z wielu państw pomoże nam w przygotowaniu optymalnych rozwiązań, które będą godziły różne racje. Co więcej, są to w pewien sposób naczynia połączone, gdyż kształt ustawy o KRS siłą rzeczy będzie miał wpływ na tzw. ustawę weryfikacyjną.

Po trzecie, jesteśmy zobowiązani do podjęcia tych działań i doprowadzenia ich do końca ze względu na nasze zobowiązania międzynarodowe, Chciałbym przypomnieć,

że niedługo zbliża się termin Komitetu Ministrów Rady Europy, na którym będzie dyskutowana kwestia wykonania wyroku w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce. Jest to wyrok pilotażowy. Mamy rok na jego wykonanie, ale dotyka on kluczowych problemów z zakresu funkcjonowania SN, statusu sędziów, czy też instytucji skargi nadzwyczajnej.

I wreszcie, po czwarte, nie można tracić z pola widzenia obywateli, dlatego też do końca lipca bieżącego roku MS przedstawi praktyczne rozwiązania, jak naprawić problemy związane z efektywnym działaniem sądów, ponieważ w obliczu tych kilkuset wakatów sędziowskich musimy przedstawić – i przedstawimy – program wzmocnienia sądów przez przekształcenie tych etatów sędziowskich w etaty referendarskie i asystenckie. To musi być jasny i przemyślany program, bo wbrew pozorom dociera do mnie sporo głosów także ze strony środowisk sędziowskich, które są zupełnie inne, niż te z grona najważniejszych organizacji sędziowskich. Sędziowie troszczą się o to, czy będą w stanie wypełniać swoje zadania w obliczu właśnie tych nieobsadzonych wakatów sędziowskich. To, co jest także problemem to to, że w obliczu kryzysu zarobków pracowników sądów i prokuratury, de facto największą taką dodatkową pozycją przyszłego budżetu staje się koszt dochodzonych roszczeń z tytułu waloryzacji wynagrodzeń sędziów i prokuratury. To jest jedno z tych zadań, przed którymi stoimy, jak te wszystkie zmienne ze sobą połączyć.

Szanowny panie przewodniczący, szanowne panie posłanki i panowie posłowie, przed nami długa droga odbudowywania praworządności. Ja chciałbym bardzo serdecznie podziękować za wszystkie uwagi, opinie i stanowiska, które zostały wyrażone w ciągu ostatnich dwóch miesięcy w kontekście ustawy o KRS. Były one bardzo cenne. Pozwalają bowiem na coraz lepsze wytyczanie szlaku dokonywanych zmian. Z jednej strony wskazują rubikon, którego nie należy przekraczać, ale jednocześnie apelują o determinację w naprawianiu wymiaru sprawiedliwości i odpowiedzialność za jego codzienne funkcjonowanie, ponieważ ich wspólną cechą jest troska o pryncypia konstytucyjne, o niezależność sądownictwa, stabilność systemu prawnego oraz bezpieczeństwo prawne obywateli. Z tej drogi na pewno nie zejdziemy, a jeśli pan prezydent Andrzej Duda nie chce nam w tym pomóc, nie chce wziąć odpowiedzialności za naprawienie systemu polskiego prawa, to po prostu musimy być jeszcze bardziej cierpliwi i zdeterminowani. Musimy wykorzystać ten czas na budowanie jedności środowiska prawniczego, spójnych rozwiązań, ale także na rozliczanie tych przedstawicieli władzy sądowniczej, którzy w ostatnich latach szykanowali i zastraszali sędziów stających na straży praworządności i porządku konstytucyjnego. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Bardzo prosiłbym o uwagi Biura Legislacyjnego, tylko prosiłbym też zwięźle, bo czas nas goni ze względu na posiedzenie Sejmu.

Legislator Łukasz Nykiel:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, oczywiście postaram się zwięźle. Myślę, że nie zabiorę dużo czasu. Szanowni państwo, Senat, jak już było mówione, zgłosił 32 poprawki. Część z tych poprawek ma charakter redakcyjno-legislacyjny. Są to poprawki – które my identyfikujemy jako redakcyjno-legislacyjne – nr 4, 7, 9, 10, 13, 20, 22, 24, 26, 27, 29 i 32.

W ramach tych poprawek chciałbym powiedzieć, że 4 z nich, tj. poprawka nr 7, 9, 22 i 29, będziemy się starali tutaj Wysoką Komisję i państwa posłów przekonać do odrzucenia tych poprawek. One mają charakter czysto techniczny i to byłby pierwszy blok poprawek. Poprawka nr 7 zmierza do tego, ażeby wykreślić wyraz „musi" z dwóch przepisów. My tutaj stoimy na stanowisku, że nie ma błędu w tekście uchwalonym przez Sejm; został zlikwidowany na etapie prac w Sejmie czasownik modalny „powinien". Zgodnie z dobrym praktykami legislacyjnymi wydaje się, że ta poprawka jest nieco na wyrost. Podobnie z poprawką nr 9, z tym, że tutaj w poprawce nr 9 Senat proponuje wykreślenie wyrazów „z pismem zawierającym prośbę" z art. 11k ust. 2. My wskazujemy, że w sytuacji, kiedy wykreślimy ten wyraz „pismo" art. 11k ust. 3, w którym mamy jak gdyby odesłanie do pisma z ust. 2, to odesłanie będzie wtedy nieprawidłowe. Poprawka nr 22 – w naszej ocenie Senat nie jest tutaj konsekwentny w tych poprawkach, bo proponuje

w poprawce nr 22, w art. 11p ust. 17 wyrazy „karty do głosowania zawierające głosy oddane w wyborach” zastąpić wyrazami „karty do głosowania wyjęte z urny wyborczej”, podczas gdy w ust. 11 tego artykułu pozostawia tę redakcję, która jest w obu tych przepisach w tekście uchwalonym przez Sejm. Ostatnia kwestia, na którą chcielibyśmy zwrócić uwagę, jeśli chodzi o odrzucenie ewentualnie poprawki legislacyjnej Senatu, to jest poprawka nr 29, która zmierza wyłącznie do tego, żeby wyrazy „przepis art. 28” zastąpić wyrazami „przepisy art. 28”. W naszej ocenie też ta poprawka nie jest zasadna. Mamy odesłanie w art. 27a ust. 11 na art. 28, na jednostkę redakcyjną ustawy, jakim jest artykuł; wymieniona jest jedna taka jednostka, czyli art. 28, stąd też w naszej ocenie liczba pojedyncza jest tutaj jak najbardziej prawidłowa.

Jeśli chodzi o poprawki nr 4, 10, 13, 20, 24, 26, 27 i 32, to też są poprawki legislacyjne, z którymi Biuro Legislacyjne Sejmu się zgadza i proponuje przyjęcie tych poprawek. Mamy pewne wątpliwości, co do dwóch, bo pozostałe poprawki my identyfikujemy jako poprawki merytoryczne. Gross z nich jest, tak jak mówił pan senator, wynikiem pewnej refleksji nad stanowiskiem PKW, natomiast mimo wszystko powinniśmy głosować wszystkie te pozostałe poprawki oddzielnie. Natomiast wśród tych poprawek merytorycznych dwie kwestie, na które chcielibyśmy zwrócić uwagę i być może tu poznać stanowisko rządu.

Poprawka nr 2 to jest poprawka, która zmierza do zastąpienia w art. 11f w ust. 4 „do dnia rozpoczęcia” wyrazami „do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia”. Zdaniem Senatu może zajść pewna wątpliwość w sytuacji, kiedy będziemy mieli dzień rozpoczęcia kadencji nowej KRS. Zdaniem Senatu z brzmienia przepisu wynika, że w dniu rozpoczęcia wspólnej kadencji nowych członków Rady będzie trwała jeszcze kadencja starych członków. My tutaj jednak stoimy na stanowisku, że ta kadencja zakończy się o północy dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia wspólnej kadencji nowych członków Rady. Wskazujemy też na to, że przepis jest recypowany z ustawy obowiązującej w tym względzie i on jak gdyby tu nie budził do tej pory wątpliwości. Odbywało się to, mówiąc kolokwialnie, na zakładkę.

I jeszcze jedna kwestia, już ostatnia, którą chcielibyśmy podnieść, to jest poprawka merytoryczna nr 28. Tutaj też pan senator mówił o tej poprawce – to jest art. 27a ust. 10a. Senat proponuje, ażeby dodać przepis, który nakładałby na Radę obowiązek uzasadnienia, dlaczego nie uwzględniono opinii Rady Społecznej. Natomiast w naszej ocenie czyni to nie do końca prawidłowo, jeżeli chodzi o redakcję, bo jest propozycja, żeby w przypadku, gdy w sprawach, o których mowa w ust. 1, Rada nie uwzględniła opinii Rady Społecznej w uzasadnieniu uchwały Rady wskazywać okoliczności, które wpłynęły na rozstrzygnięcie Rady. Wydaje się, że treść tego przepisu trochę nie koresponduje z uzasadnieniem do uchwały Senatu, gdyż tam wskazano, że Rada miałaby wskazywać, dlaczego nie wzięła po uwagę opinii Rady Społecznej. Chcemy zwrócić uwagę, że uchwała Rady musi zawierać uzasadnienie, gdzie wskazywane są okoliczności, które wpłynęły na rozstrzygnięcie Rady, czyli tak czy inaczej jak gdyby Rada takie uzasadnienie uchwały musi wskazywać – wynika to z innego przepisu. Natomiast wydaje się, i tutaj chcielibyśmy tylko prosić o potwierdzenie ze strony rządowej, że biorąc pod uwagę umiejscowienie tego przepisu w obrębie art. 27a, czyli tam, gdzie jest mowa o Radzie Społecznej, będzie wynikało z tego przepisu, że właśnie to nieuwzględnienie opinii Rady Społecznej powinno być wskazane w uzasadnieniu uchwały Rady, jeżeli oczywiście Rada takiej opinii nie podziela.

To tyle. Podsumowując, panie przewodniczący, dwa bloki – jeden to są poprawki nr 4, 10, 13, 20, 24, 26, 27 i 32 i drugi blok to są poprawki nr 7, 9, 22 i 29. Pierwszy proponowalibyśmy przyjąć, drugi odrzucić, jeżeli będzie również takie zbieżne stanowisko rządu. Pozostałe poprawki oddzielnie i prośba o stanowisko do poprawki nr 2 i 28 ze strony rządu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z pań i panów posłów lub zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Listę będzie prowadził pan przewodniczący Jaskulski. Określam czas na minutę ze względu na to, że mamy dużo tutaj głosowania i głosowania w Sejmie.

Zaczniemy od pana posła Jabłońskiego. Bardzo proszę. Minuta.

Poseł Paweł Jabłoński (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo i nieobecny panie ministrze Bodnar, to jest w ogóle kuriozalna sytuacja, drodzy państwo. Pan minister Bodnar przyszedł dzisiaj i tak naprawdę wezwał Komisję do głosowania przeciwko poprawce, za którą sam głosował w Senacie, a następnie uciekł z tej Komisji, bojąc się odpowiadać na pytania.

Kontynuujecie dzisiaj pracę nad projektem, który jest skrajnie niekonstytucyjny, więc te poprawki, nawet jeśli, można powiedzieć, troszeczkę go w niektórych miejscach korygują w dobrym kierunku, i tak nie zmieniają istoty tego problemu, bo chcecie po prostu dokonać zamachu na KRS, bo się wam nie podoba, że nie ma tam ludzi ze Stowarzyszenia Iustitia. Państwo polskie, wymiar sprawiedliwości to nie jest własność Stowarzyszenia Iustitia, to nie jest własność tej nadzwyczajnej kasty ludzi, która przez długie lata panowała niepodzielnie, bo dzisiaj chcecie przywrócić ten stan rzeczy i to jest kierunek absolutnie fatalny. Demokratyzacja wymiaru sprawiedliwości powinna być kontynuowana. Niezawisłość sędziowska nie oznacza braku kontroli przez inne władze, w tym także władzę demokratycznie wybraną. Nie idźcie tą drogą usuwania sędziów; nie idźcie drogą pozbawiania ich uprawnień; nie idźcie drogą delegitymizowania sędziów, którzy zostali powołani przez prezydenta i ciężko pracują, realizując wymiar sprawiedliwości, dlatego że to jest kierunek bardzo zły, który będzie miał skutki negatywne także dla tych ludzi ze Stowarzyszenia Iustitia w przyszłości.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Jeszcze mamy zapisanych pana posła Kaletę, pana posła Boguckiego, pana posła Smolińskiego, pana sędziego. Ktoś jeszcze z państwa? Pan poseł Witek i pani z Fundacji… Pan poseł Szczucki – z KRS będzie się wypowiadała jedna osoba – pan poseł Ćwik i pan poseł Jaskulski. W tym momencie zamykam listę mówców.

Proszę o zabranie głosu pana posła Kaletę. Panie pośle, jeśli mógłbym tak gorąco apelować o czas i o tematykę, czyli poprawki Senatu. Dziękuję bardzo.

Poseł Sebastian Kaleta (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, minister sprawiedliwości dużo mówił o uzdrowieniu, tylko to, co proponuje, jest zaaplikowaniem polskiemu sądownictwu ponownie wirusa kastowości.

Z jednej strony głosuje w Senacie za poprawkami, potem je odrzuca. Pokazuje to, że nie ma mowy o żadnym ozdrowieniu, tylko to jest polityczny plan siłowego przejęcia KRS. Mówił o uzdrowieniu, o niezależności sądownictwa, a bał się wysłuchać pytań posłów, bo przecież w ubiegłym tygodniu podlegli mu neoprokuratorzy udali się, by siłowo wdzierać się do budynków KRS i tak ma wyglądać ta praworządność. Z jednej strony pan minister mówi, że będzie przywracał praworządność. Jak widzimy, ta praworządność oznacza łomem i uzbrojoną policją do KRS. To jest bodnarorządność – chyba tak można to nazwać – a nie praworządność. Oczywistym jest, że ta ustawa nie ma na celu przywracania praworządności, tylko przywracanie kastowości.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Bardzo proszę o zabranie głosu pana posła Boguckiego.

Poseł Zbigniew Bogucki (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, to, że nie ma tutaj pana prokuratora generalnego, ministra sprawiedliwości – świadomie używam tej kolejności – to jest wyraz nie tylko lekceważenia dla Komisji; to jest wyraz lekceważenia dla ustawy i porządku ustrojowego trzeciej władzy w Polsce i faktycznie to należy traktować jako ucieczkę, o czym mówił już poseł Jabłoński.

Wczytując się, czy wsłuchując się w te słowa, które wypowiedział minister sprawiedliwości – mówił o tym, że te rozmowy czy próby zmiany ustawy stanowiły gest wobec pana prezydenta. Jest to niebywała bezczelność, to znaczy mówić o tym, że wobec głowy państwa minister sprawiedliwości wykonuje jakikolwiek gest. Gest może wykonać prezydent wobec rządu, bo taki jest ustrój w Polsce i trudno, że tak powiem, z tym dysku-

tować. Ale były jeszcze bardziej niebezpieczne stwierdzenia w wystąpieniu pana prokuratora Bodnara – rozliczenie tych przedstawicieli władzy sądowniczej, który w jakikolwiek sposób mieli, rozumiem, w ramach porządku konstytucyjnego i obowiązującej ustawy współpracować.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Poseł Zbigniew Bogucki (PiS):

Ostatnia rzecz, panie przewodniczący, bo dajecie tylko minutę na bardzo ważną sprawę – to jest też przekaz do tych wszystkich – wycofanie się z własnej poprawki, za którą głosował, to jest także przekaz do kilku tysięcy sędziów, których państwo nazywacie neosędziami, że traktujecie ich jako sędziów drugiej kategorii. To jest coś absolutnie skandalicznego.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o zabranie głosu przez pana posła Smolińskiego.

Poseł Kazimierz Smoliński (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie i panowie posłowie, panie wiceministrze – szkoda, że już pana ministra nie ma, ale rzeczywiście przyszedł, przeczytał i uciekł – to jest rzeczywiście kuriozalna sytuacja.

Minister występuje do Komisji Weneckiej o pilną opinię, żeby nadać jej tryb pilny. Ta pilna opinia przychodzi, a pan minister teraz mówi, że nie będziemy stosować zaleceń Komisji Weneckiej. Nie wszystkie opinie, o których pan minister mówił, załączone do dzisiejszego druku są negatywne, bo na przykład prof. Piotrowski pozytywną opinię wydaje o tym, że rzeczywiście nie można pozbawiać prawa wyborczego kilku tysięcy sędziów.

Mam też pytanie do pana ministra. W tej chwili są wszczynane postępowania wobec sędziów z KRS za to, że kandydowali, że udzielali poparcia innym. Czy będzie takie postępowanie wobec 23 tys. Polaków, którzy udzielili poparcia kandydatom do KRS, bo 23 tys. Polaków poparło kandydatury sędziów, którzy brali udział w procedurze występowania do KRS, przedstawili to Sejmowi; czy wobec nich też będzie jakieś postępowanie karne?

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu przez pana posła Szczuckiego.

Poseł Krzysztof Szczucki (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, po raz kolejny słyszymy niczym konstytucyjnie nieuzasadnione tezy, że KRS obecnie funkcjonująca została wybrana niezgodnie z konstytucją.

Ja cały czas tutaj apeluję i proszę o to, żeby może MS rozesłało nam ten tekst konstytucji, w którym jest napisane w art. 187, że sędziowie do KRS nie mogą być wybrani przez jakiś inny organ, niż przez samych sędziów. To ustawa określa tryb wyborów sędziów, to po pierwsze, i określiła. Pan minister Bodnar próbuje obciążać prezydenta odpowiedzialnością za wakaty w sądach. To minister sprawiedliwości jest odpowiedzialny za wakaty w sądach, ponieważ nie ogłasza konkursów. Funkcjonuje KRS, mogłaby te procedury przeprowadzać, składać wnioski do pana prezydenta o powołanie sędziów, więc powiedzmy tutaj sobie wprost – minister sprawiedliwości jest odpowiedzialny za zły stan kadr sądowych i za wakaty w sądach.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Proszę o zabranie głosu pana posła Witka.

Poseł Przemysław Witek (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Cóż powiedzieć – niczego nowego się nie dowiedziałem od kolegów z Prawa i Sprawiedliwości.

Ja ziobrorządność zamieniam z przyjemnością na bodnarorządność. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Proszę o zabranie głosu przez pana posła Sławomira Ćwika.

Poseł Sławomir Ćwik (Polska2050-TD):

Państwo przewodniczący, Wysoka Komisjo, zebrani goście, co do poprawki, która dopuszczałaby do kandydowania sędziów, którzy zostali powołani nawet przez tą KRS, ale byli powoływani spośród asesorów i którzy musieli wystąpić o powołanie, ponieważ utraciliby takie prawo, tutaj bym się zastanawiał nad zasadnością takiej poprawki. Niestety tego Senat nie wyszczególnił.

Natomiast co do głosów posłów z PiS – proszę państwa, co z tego, że będziecie mieli konstytucję, kiedy wy nie chcecie przeczytać tej konstytucji ze zrozumieniem. W konstytucji bardzo wyraźnie jest napisane, że posłowie powołują określoną liczbę członków KRS. Pozostali były powoływani… Panie pośle, ale jeżeli konstytucja mówi, że Sejm może powołać określoną liczbę, to tylko taką liczbę może powołać i nie można ustawą tego zmieniać. Upolityczniliście KRS. Trzeba to poprawić.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Pan poseł Jaskulski, bardzo proszę.

Poseł Patryk Jaskulski (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowna Wysoka Komisjo, panie ministrze, ja może państwa zdziwię, ale ja naprawdę zgadzam się ze słowami moich kolegów z PiS, którzy powiedzieli o zamachu na KRS i którzy powiedzieli o nadzwyczajnej kaście, i wirusie kastowości.

Faktycznie państwo zrobili zamach na KRS w 2017 r. i faktycznie my musimy przerwać z kastowością pisowców w tym organie, który konstytucyjnie dzisiaj jest nieprawidłowo obsadzony. Ta ustawa to krok w kierunku niezależnego sądownictwa; to krok w odbudowie praworządności i po czasach dewastacji wymiaru sprawiedliwości przez PiS w końcu przywracamy praworządność. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Bardzo proszę o zabranie głosu przedstawiciela KRS, pana sędziego Zduna.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa Stanisław Zdun:

Dziękuję bardzo. Ja bardzo krótko odniosę się do słów pana ministra, dotyczących skrócenia poprzedniej kadencji KRS. Chciałbym sprostować – to była realizacja wyroku TK, który wskazał, że kadencje indywidualne sędziów w KRS są niezgodne z konstytucją i trzeba było to po prostu poprawić. To skrócenie było minimalne i wynikało z realizacji tego wyroku.

Cieszę się, że pan minister odwołał się do opinii pana prof. Zaleśnego. Ja odczytam pewne fragmenty – takie bardzo krótkie już wycinki – państwo macie do dyspozycji: „Obecny Sejm nie jest Sejmem, który był ustanowiony na podstawie art. 15 ust. 1 konstytucji PRL, gdzie był najwyższym organem władzy państwowej. Ten Sejm podlega również zasadom praworządności, wyrażanym w art. 7 konstytucji…”

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo, panie sędzio.

Wiceprzewodniczący KRS Stanisław Zdun:

Sekundkę, panie przewodniczący, proszę mi chociaż pozwolić skończyć ten bardzo krótki wątek. Krótko jeszcze podsumuję – z opinii prof. Zaleśnego wynika, że jedynie TK, a nie Sejm RP, może orzekać o niezgodności ustaw z konstytucją.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo, panie sędzio. Bardzo proszę o zabranie głosu przedstawiciela Stowarzyszenia Wolność Równość Demokracja. Proszę się też trzymać cezury minuty.

Przedstawiciel Stowarzyszenia Wolność Równość Demokracja Małgorzata Rosłońska-Kijowska:

Dziękuję za możliwość zabrania głosu. My przedstawiliśmy swoje stanowisko w petycji, pod którą podpisało się 1500 osób, żeby neosędziowie nie mieli możliwości kandydowania do KRS.

Pod tą petycją podpisali się represjonowani sędziowie Tuleja, Juszczyszyn, Gąciarek i chciałabym dodać, że w katalogu praw człowieka nie ma zapisanego prawa kandydowania do KRS, natomiast jest prawo do bycia niezawisłym sędzią i jest prawem człowieka niebycie represjonowanym. Jestem obywatelką, która przez osiem lat stała na ulicy i broniła praworządności. Broniliśmy wartości UE, do których przestrzegania zobowiązała się Polska, gdy podpisaliśmy traktat. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. W związku, że wyczerpała się lista mówców, zamykam dyskusję i przechodzimy do głosowania nad poszczególnymi poprawkami.

Zacznijmy od poprawki nr 1. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki Senatu? Kto z pań i panów posłów jest przeciw? Kto z pań i panów posłów się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 29 posłów. Za – 19, przeciw – 0, wstrzymało się – 10. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 2…

Legislator Łukasz Nykiel:

Można? Chciałbym prosić o stanowisko rządu, bo miałem wątpliwości co do drugiej poprawki.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Ale już jesteśmy na etapie głosowania. Bardzo mi przykro.

Legislator Łukasz Nykiel:

Ale pan minister nie wypowiedział się w tej kwestii.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

To jedno zdanie, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Arkadiusz Myrcha:

Jedno zdanie – rekomendujemy nie popierać tej poprawki Senatu.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 2. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 30 posłów. Za – 1, przeciw – 20, wstrzymało się – 9.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 3. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 30 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 10. Dziękuję bardzo.

Teraz zagłosujemy blokiem, zgodnie z rekomendacją BL, poprawki nr 4, 10, 13, 20, 24, 26, 27 i 32. Kto z pań i panów posłów jest za tymi poprawkami? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Dziękuję serdecznie, proszę o podanie wyników. Głosowało 31 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 11. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 5. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo, proszę o podanie wyników głosowania. Głosowało 29 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 9. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania poprawki nr 6. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników głosowania. Głosowało 30 posłów. Za – 20 – przeciw – 0, wstrzymało się – 10. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do głosowania poprawki nr 7 – łącznie zrobimy dalsze; tę wyłączmy z tego bloku – kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników głosowania. Głosowało 31 posłów. Za – 1, przeciw – 20, wstrzymało się – 10.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 8. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 30 posłów. Za – 21, przeciw – 0, wstrzymało się – 9.

Głosujemy poprawkę nr 9. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników. Głosowało 30 posłów. Za – 0, przeciw – 20, wstrzymało się – 10.

Poprawka nr 11. Kto z pań i panów posłów jest za poprawką nr 11? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników. Głosowało 30 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 10.

Głosujemy poprawkę nr 12. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 29 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 9.

Poprawka nr 14. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 31 posłów. Za – 21, przeciw – 0, wstrzymało się – 10.

Przechodzimy do głosowania poprawki nr 15. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 29 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 9.

Przechodzimy do głosowania poprawki nr 16. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 31 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 11.

Przechodzimy do głosowania poprawki nr 17. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Głosowało 30 posłów. Za – 19, przeciw – 0, wstrzymało się – 11. Dziękuję.

Przechodzimy do głosowania poprawki nr 18. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 30 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 10.

Przechodzimy do głosowania poprawki nr 19. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 31 posłów. Za – 21, przeciw – 0, wstrzymało się – 10.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 21. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 31 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 11.

Przechodzimy do głosowania poprawki nr 21. Kto z pań i panów posłów jest za poprawką…

Głos z sali:

Już była głosowana.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Przepraszam bardzo. Poprawka nr 22.

Głos z sali:

Którą głosujemy, panie przewodniczący?

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Poprawkę nr 22. I tak się państwo wstrzymujecie, więc to chyba nie jest istotne dla państwa.

Kto z pań i panów posłów jest za poprawką nr 22? Kto z pań i panów posłów jest przeciw? Kto z pań i panów posłów się wstrzymał? Dziękuję serdecznie, proszę o podanie wyników głosowania. Dziękuję serdecznie, głosowało… Mógłby pan poseł nie przeszkadzać w prowadzeniu głosowania? Rozprasza mnie to, a to jest bardzo ważna ustawa. Dziękuję bardzo. Głosowało 31 posłów. Za – 11, przeciw – 10, wstrzymało się – 10.

Teraz głosujemy poprawkę nr 23. Kto z pań i panów posłów jest za poprawką nr 23? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 29 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 9.

Przechodzimy do głosowania poprawki nr 25, bo nr 24 była głosowana w bloku. Kto z pań i panów posłów jest za poprawką nr 25? Kto z pań i panów posłów jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 31 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 11.

Poprawki nr 26 i 27 były głosowane w bloku. Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 28. Kto z pań i panów posłów jest za poprawką nr 28? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 30 posłów. Za – 19, przeciw – 0, wstrzymało się – 11.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 29. Kto z pań i panów posłów jest za poprawką nr 29? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników. Głosowało 31 posłów. Za – 20, przeciw – 1, wstrzymało się – 10.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 30. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników. Głosowało 31 posłów. Za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 11.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 31. To będzie ostatnie głosowanie. Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, Proszę o podanie wyników. Głosowało 31 posłów. Za – 11, przeciw – 20, wstrzymało się – 0.

Pozostał nam jeszcze wybór posła sprawozdawcy. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Patryk Jaskulski (KO):

Składam wniosek, żeby posłem sprawozdawcą był przewodniczący Paweł Śliz.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo, wyrażam zgodę na bycie sprawozdawcą.

Dziękuję państwu za udział w posiedzeniu. Zamykam posiedzenie Komisji. Przypominam o kolejnym posiedzeniu Komisji – dzisiaj o godzinie 18:00. Dziękuję serdecznie.